

Nr 30.

Ankom till riksdagens kansli den 7 april 1932 kl. 1 e. m.

*Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckta motioner
angående tull å ägg, äggula och flytande äggvita.*

(1:a avd.)

Till bevillningsutskottet hava hänvisats följande motioner angående tull å ägg, äggula och flytande äggvita, nämligen:

de likalydande motionerna nr 169 i första kammaren av herr *Trygger* m. fl. och nr 221 i andra kammaren av herr *Lindman* m. fl., i vilka hemställts, »att riksdagen ville besluta att gällande tulltaxa fr. o. m. den dag Kungl. Maj:t bestämmer måtte i nedan angivna delar erhålla följande ändrade lydelse:

Statistiska nr		Tull för 100 kg. kronor	Redovis- nings- grund	Tull- taxe- nr
71	ägg	20: —	kg. kr.	25
72	äggula och flytande äggvita	20: —	kg. kr.	25»;

de likalydande motionerna nr 170 i första kammaren av herr *von Heland* m. fl. och nr 348 i andra kammaren av herr *Andersson* i Dunker m. fl., i vilka hemställts, »att ägg (tulltaxa nr 25) måtte beläggas med en tull-sats av 50 kronor för 100 kilogram»; samt

motionen nr 227 i andra kammaren av herr *Jönsson* i Fridhill m. fl., däri hemställts, »att riksdagen måtte besluta sådan ändring av gällande tulltaxa, att den erhåller följande lydelse:

Rubrik D. 71 Ägg..... 20 öre per kg.»

Beträffande motiveringen för dessa förslag får utskottet hänvisa till motionerna.

Enligt gällande tulltaxa, taxenummer 25, äro ägg (stat. nr 71) ävensom äggula och flytande äggvita (stat. nr 72) tullfria. Jämlikt generaltullstyrelsens anvisningar till tulltaxan hänföras till stat. nr 72 även blandningar

Utskottet.
Gällande tull-
taxa.

av äggula och äggvita, innehållande konserverande ämnen, t. ex. borsyra och salt, samt äggtärningar, utgörande torkade och förmalda ägg med tillsats av salt. Torkad äggvita (albumin) faller däremot under taxenummer 217 (stat. nr 533) och är liksom flytande äggvita tullfri.

Äggproduktionen och handelsomsättningen med utlandet.

Beträffande äggproduktionens storlek och värde i vårt land må lämnas nedanstående kalkyl, hämtad ur jordbruksutredningens den 10 februari 1931 avgivna betänkande angående åtgärder för fjäderfäskötselns främjande (Statens offentliga utredningar 1931: 6):

	Produktion ton	Pris kr. per ton	Värde kr.
1927. Totalproduktionen: Götaland	26,466	1,400	37,052,400
Svealand	7,424	1,550	11,507,200
Norrland	1,691	1,700	2,874,700
Hela riket	35,581	1,446	51,434,300
Avgår för kycklingproduktion och genom förstöring 3 %	1,067	1,446	1,543,000
Nettoproduktion	34,514	1,446	49,891,300
1929. Nettoproduktionen 1927 ökad med 7 %, 1927 års pris ökat med 10 öre pr kg	36,930	1,546	57,100,000

De i de båda sista kolumnerna angivna beloppen avse prisen till respektive värdena hos producenterna.

Äggen finna avsättning huvudsakligen inom landet, men under de senaste åren har produktionen vunnit en sådan omfattning att ganska betydande kvantiteter kunnat exporteras, såsom närmare framgår av följande översikt av in- och utförseln av ägg åren 1925—1931.

	Införsel		Utförsel		Exportöverskott	
	ton	kronor	ton	kronor	ton	kronor
1925	638	1,236,000	818	1,664,000	180	428,000
1926	1,092	1,838,000	1,830	3,485,000	738	1,647,000
1927	161	284,000	3,920	6,607,000	3,759	6,323,000
1928	248	523,000	3,888	6,584,000	3,640	6,061,000
1929	253	502,000	5,267	8,976,000	5,014	8,474,000
1930	453	659,000	4,665	6,687,000	4,212	6,028,000
1931 (prelim. uppg.)	1,420	1,769,000	3,055	3,840,000	1,635	2,071,000.

Införsel av ägg förekommer huvudsakligen från Danmark och Finland, enligt vad efterföljande sammanställning av införseln under de senaste fem åren utvisar.

	1927	1928	1929	1930	1931
					(prelim. uppg.)
Hela införseln ton	161	248	253	453	1,420
kr.	284,260	522,656	501,907	659,177	1,769,145
därav Danmark ton	148	241	203	112	808
kr.	261,093	505,340	397,424	189,171	1,015,725
» Finland ton	9	1	16	305	558
kr.	13,930		38,120	398,638	675,251
» Norge ton	3	9	33	36	48
kr.	6,323	7,792	62,520	67,310	66,932
» övriga länder ton	1	3	.	.	7
kr.	2,914	9,524	3,843	4,058	11,237

¹ Under »övriga länder» ingår möjligen en mindre kvantitet från Finland.

Beträffande fördelningen av införseln å olika månader under de senaste åren får utskottet hänvisa till en av generaltullstyrelsens statistiska avdelning lämnad uppgift å totala införseln till Sverige ävensom införseln från Danmark och Finland under tiden januari 1930—20 februari 1932, vilken uppgift i avtryck åtföljer detta betänkande såsom bilaga.

Utförseln från Sverige av ägg sker nästan uteslutande till Storbritannien och Tyskland. Av hela utförseln kommo sålunda åren 1929—1931 följande procenttal å dessa länder:

	1929	1930	1931
Storbritannien	74.4	65.3	65.2
Tyskland.....	25.1	34.3	34.6

Till belysande av prisutvecklingen å ägg må följande sammanställningar lämnas.

Äggpriser.

	Svensk äggnotering ¹	Exportpris enligt handelsstatistiken	Importpris enligt handelsstatistiken	Partipris i Stockholm vid försäljning till minuthandlare ²	Minutförsäljningspris ³	
					Stockholm	Medeltal 49 orter
1925	174	203	194	—	248	221
1926	161	190	168	—	233	206
1927	150	169	177	—	218	193
1928	152	169	211	—	218	201
1929	154	170	199	—	223	201
1930	125	143	146	168	190	176
1931	105	126	125	150	170	161

¹ Medeltal av den utav Sveriges allm. lantbrukssällskap satta noteringen för ägg, avseende nettopriset till producenterna. Utöver noteringen, vilken närmast har karaktären av en index, hava äggföreningarna i allmänhet betalat ett överpris till producenterna. Jfr Statens offentliga utredningar 1931: 6, sid. 42 o. ff., särskilt sid. 45 och 46.

² Efter Sveriges allm. lantbrukssällskaps noteringar, medeltal av pris för »nyvärpta» och »färska prima» ägg.

³ Omräknade från pris per tjog med användande av reduktionstalet 1 tjog = 1.2 kg.

Bevillningsutskottets betänkande Nr 30.

Priser å ägg under åren 1930—1932.

		Månadsmedeltal (öre per kg).	
		Svensk äggnotering	Partipris i Stockholm vid försäljning till minuthandlare ¹
1930	januari	146.5	186.3
	februari	131.5	181.5
	mars	99.0	138.8
	april	90.0	127.5
	maj	92.2	130.8
	juni	87.0	127.5
	juli	90.8	130.6
	augusti	110.5	153.5
	september	121.5	165.8
	oktober	155.2	206.8
	november	200.0	262.5
	december	169.2	211.0
1931	januari	134.5	175.3
	februari	110.5	155.8
	mars	100.8	159.4
	april	73.0	122.0
	maj	70.0	111.5
	juni	70.4	105.8
	juli	76.0	105.0
	augusti	80.5	113.7
	september	109.2	159.0
	oktober	130.0	177.8
	november	157.5	211.5
	december	152.0	200.4
1932	januari	119.5	157.0
	februari	90.5	133.6
	mars	67.2	115.6

Exportbevis
för hönsägg i
Finland.

I Finland har sedan några år tillbaka tillämpats ett system med exportpremier för hönsägg, för vilket en redogörelse här må lämnas.

Enligt finsk lag den 29 december 1928 om exportbevis för hönsägg och fläsk, vilken lag trädde i kraft den 1 januari 1929, är envar, som från landet utför i Finland producerade och enligt gällande stadganden exportdugliga hönsägg, under vissa villkor berättigad att av tullverket erhålla exportbevis, som utom den exporterade varans beskaffenhet och nettovikt utvisar det penningbelopp, som i tull bort vid införsel erläggas för motsvarande mängd av samma vara, förtullad enligt lägsta under exporttiden

¹ Efter lantbrukssällskapets noteringar, medeltal av pris för »nyvärpta» och »färska» ägg.

gällande konventionstariff. Denna tull utgör 5 Fmk eller för närvarande omkring 43 öre i svenskt mynt per kilogram. För erhållande av exportbevis skall, jämlikt finska statsrådets beslut den 29 december 1928, exportör på samma gång utföra ur landet minst 7,200 stycken ägg, motsvarande fem hellådor. Enligt nämnda lag i dess ursprungliga lydelse kunde exportbevis av emottagaren transporteras endast å andelslag eller kooperativ centralorganisation, men kan numera jämlikt en genom lag den 17 april 1931 vidtagen ändring även transporteras å partiaffär, som bedriver importhandel, eller sädesimporterande kvarnverk. Emottagaren av exportbevis eller sådan innehavare därav, till vilken dylikt bevis sålunda må överlätas, är berättigad att inom sex månader från dagen för exportbevisets utfärdande mot detta bevis tullfritt till landet införa hönsägg, färskt, saltat och rökt fläsk, ister och smält flott samt råg och korn ävensom enligt förenämnda lag den 17 april 1931 vete, malet eller omalet, sammanlagt högst i så stora mängder, att det penningbelopp, som vid förtullning av dessa varor enligt den under införseltiden gällande tulltariffen bort erläggas i tull, är lika stort som det penningbelopp, som det inlämnade exportbeviset angiver.

Ökningen av den finska exporten av ägg, sedan från och med år 1929 statspremieringen av denna export började, framgår av nedanstående ur Huvudstadsbladet (Helsingfors) hämtade siffror rörande äggexporten:

	Kvantitet ton	Värde Fmk
1928	6	152 400
1929	40	914 233
1930	433	6 277 929
1931	1 874	25 451 984

Enligt samma tidning uppgick år 1931 sammanlagda utförselvärdet av ägg och fläsk till 45,650,267 Fmk och det för dessa varor i form av exportpremier utbetalta statsbidraget till 14,550,267 Fmk, motsvarande 31.8 procent av varornas sammanlagda värde.

Ären 1927 och 1929, för vilka på sätt ovan anförts kalkyler rörande den svenska äggproduktionens storlek föreliggande, motsvarade införseln av ägg endast omkring 0.5 respektive 0.7 procent av nettoproduktionen, medan exporten för samma år uppgick till 11.0 respektive 14.3 procent av nettoproduktionen. Det är enligt utskottets uppfattning redan härav tydligt, att i vårt land en tull å ägg under normala förhållanden icke har någon uppgift att fylla.

Det är också särskilda omständigheter, som föranlett de föreliggande förslagen om tull å ägg. Till stöd därför har nämligen främst åberopats, att i ett par av våra grannländer export- respektive produktionspremier å ägg vunnit tillämpning. Särskilt avseende har därvid fästs vid det i

*Utskottets
yttrande.*

Finland med 1929 års ingång införda och under år 1931 ytterligare utbyggda systemet med exportpremier och de verkningar därav, som efter hand gjort sig gällande å den svenska äggmarknaden.

För bedömande av denna fråga är det av intresse att taga del av de ovan återgivna siffrorna rörande vår handelsomsättning av ägg med utlandet under de senaste åren. Medan totalinförseln av ägg till riket åren 1927, 1928 och 1929 uppgick endast till 161, 248 och 253 ton, ökade densamma år 1930 till 453 ton och år 1931 till icke mindre än 1,420 ton. Ökningen av införseln under de båda senaste åren skedde samtidigt med att utförseln av ägg avsevärt minskades. Denna utgjorde åren 1929, 1930 och 1931 5,267, 4,665 och 3,055 ton. Genom dessa förändringar med avseende å in- och utförseln har vårt exportöverskott i fråga om ägg, som år 1929 omfattade 5,014 ton, sjunkit år 1930 till 4,212 ton och år 1931 till 1,635 ton. Denna ogynnsamma utveckling av handelsomsättningen torde visserligen delvis vara en följd av ökad inhemsk konsumtion av ägg. Sålunda lär den avsevärda införseln av ägg, som förekom under mars och april månader år 1931 och vilken omfattade 810 ton mot ej fullt 56 ton under motsvarande månader närmast föregående år, vara att hänföra till den omständigheten, att svenska ägg icke funnos i marknaden i tillräcklig mängd för att tillgodose efterfrågan, en omständighet vartill emellertid även en tillfällig minskning i produktionen uppgives hava bidragit. Därest man till följd av dessa förhållanden bortser från införseln under mars och april månader 1931, är dock den sammanlagda införseln under årets övriga tio månader anmärkningsvärt stor. Denna uppgick nämligen till icke mindre än 610 ton eller till en kvantitet, mer än en halv gång till så stor som den redan år 1930 betydande införselkvantiteten under motsvarande månader, 397 ton. Av nämnda 610 ton infördes 418 ton eller 68.5 procent från Finland.

Det tillbakaträngande av svensk vara till förmån för utländsk, som på sätt de anförda siffrorna utvisa ägt rum och vilken enligt vad utskottet erfarit huvudsakligen berört äggmarknaden i Stockholm och Norrland, är enligt utskottets uppfattning ägnat att ingiva betänkligheter ej minst under nuvarande förhållanden, då inom våra exportländer strävan till självförsörjning gör sig gällande även å förevarande produktionsområde. Erfarenheten har jämväl visat, att det i utlandet tillämpade systemet med exportpremier å ägg innebär en fara för en för de svenska producenterna ogynnsam prisutveckling å den svenska marknaden, ett förhållande som måste antagas skärpa de redan genom det fallande världsmarknadspriset uppkomna svårigheterna för producenterna. Till förebyggande av dessa olägenheter har utskottet, som i detta sammanhang även beaktat, att 1930 års riksdag (skr. nr 376) uttalat sig rörande önskvärdheten av åtgärder mot en genom exportpremier eller liknande medel åstadkommen dumping, ansett sig böra tillstyrka införande av tull å ägg. För att fullt neutralisera verkan av de exportpremier, varmed den finska äggexporten under-

stödjes, skulle erfordras en tull å ägg av mer än 40 öre för kilogram. Av hänsyn till andra länders intressen och till det för upprätthållande i möjligaste mån av vår äggexport förefintliga behovet av viss införsel till täckande av konsumtionen, särskilt vid tillfällig minskning i produktionen till följd av väderleks- eller andra förhållanden, har utskottet emellertid ansett sig för närvarande icke böra förordna en högre tull å ägg än 20 öre för kilogram. Denna tull bör beräknas efter vikten av varan utan emballage, den verkliga nettovikten, samt gälla även äggula och flytande äggvita.

Utskottet hemställer därför,

att riksdagen måtte, med bifall till de likalydande motionerna I:169 av herr Trygger m. fl. och II:221 av herr Lindman m. fl. samt motionen II:227 av herr Jönsson i Fridhill m. fl. ävensom i anledning av de likalydande motionerna I:170 av herr von Heland m. fl. och II:348 av herr Andersson i Dunker m. fl., besluta, att nummer 25 i gällande tulltaxa skall från och med dag, som Kungl. Maj:t bestämmer, hava följande ändrade lydelse:

		Tull för 100 kg kronor
25	Ägg; ävensom äggula och flytande äggvita	N 20: —

Stockholm den 7 april 1932.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Nilsson i Kristianstad, Bärg, Bergman, Ericson i Obergå, Björnsson, Jönsson i Slåtåker, Lövgren i Nyborg, Olsson i Ramsta, Björklund, Olsson i Golvvasta, Lithander, Olsson i Gävle, Forssberg, Wijkström, Östergren, Hjalmarsson, Anderson i Storegården, Werner, Larson i Tönnerså och Svedberg.

Reservation

av herrar *Bürg, Bergman, Björnsson, Lövgren* i Nyborg, *Björklund, Olsson* i Gävle, *Östergren, Hjalmarsson* och *Werner*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort hava följande lydelse:

»Det handelspolitiska hjälpmedel, varmed den finska äggexporten understödjes, är ägnat att ingiva betänkligheter såväl av principiella skäl som ur de svenska äggproducenternas synpunkt. En tull komme dock icke att enbart rikta sig mot Finland utan även mot andra länder, huvudsakligen Danmark, som ju icke använder sig av nämnda handelspolitiska hjälpmedel.

Det är dessutom att märka, att äggproduktionen i vårt land uppehålls i sådan omfattning, att ett betydande exportöverskott förefinnes, samt att införseln alltjämt måste anses ringa i förhållande till konsumtionens omfattning. En tull å ägg kan därför icke förväntas i avsedd omfattning påverka prisutvecklingen å ägg inom landet.

Enligt vad erfarenheten givit vid handen beträffande andra av vårt jordbruks exportvaror är uppehållet av en någorlunda jämn export av den största betydelse för prisbildningen på exportmarknaden. En viss införsel av ägg måste därför antagas vara till fördel för våra äggproducenter, särskilt om den sker under sådana tider av året, då den inhemska produktionen eljest icke skulle räcka till för någon nämnvärd export.

Vid nu angivna förhållanden har utskottet ansett sig böra avstyrka de föreliggande motionerna.

Utskottet hemställer alltså,

att motionerna I: 169 och 170 samt II: 221, 227 och 348, angående tull å ägg och äggpreparat, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.»

Uppgift å totala införseln till Sverige ävensom införseln från Danmark och Finland av ägg (stat. nr 71) under tiden jan. 1930—20 febr. 1932.

Månad	Totala införseln				D ä r a v f r å n							
	1 9 3 0		1 9 3 1		D a n m a r k				F i n l a n d			
	1 9 3 0		1 9 3 1		1 9 3 0		1 9 3 1		1 9 3 0		1 9 3 1	
	kg.	kr.	kg.	kr.	kg.	kr.	kg.	kr.	kg.	kr.	kg.	kr.
Januari	19,668	29,580	35,411	43,753	8,527	14,088	4,229	5,749	9,577	13,000	25,833	29,999
Februari	42,855	76,853	80,746	111,430	30,075	49,102	14,462	21,230	6,818	13,076	60,656	82,051
Mars	29,946	31,416	425,100	556,493	6,194	6,995	330,464	421,477	21,336	20,872	86,395	126,034
April	25,565	28,480	385,090	458,780	73	164	329,867	399,393	23,950	25,956	53,458	56,814
Maj	54,597	71,424	119,360	123,517	106	916	27,480	32,914	53,197	66,901	91,286	87,923
Juni	24,629	29,339	56,582	51,928	9	161	3,645	5,701	23,372	27,000	52,226	45,369
Juli	41,505	46,039	22,468	21,005	18	261	—	—	39,307	42,823	21,888	20,171
Augusti	46,376	63,186	27,349	30,160	15,149	22,094	42	50	29,650	38,843	24,704	27,088
September	47,667	70,625	121,314	168,435	4,190	6,357	52,489	76,907	42,008	62,025	56,706	75,395
Oktober	63,274	113,703	56,559	73,065	20,232	43,269	26,041	31,417	34,603	53,458	30,164	41,089
November	24,088	46,010	49,268	76,358	13,241	22,734	9,891	11,551	3,207	6,564	28,782	47,508
December	32,666	52,522	40,998	54,221	14,547	23,080	9,021	9,336	17,510	28,120	25,459	35,810
Summa	452,836	659,177	1,420,245	1,769,145	112,361	189,171	807,631	1,015,725	304,535	398,638	557,557	675,251
	1 9 3 2				1 9 3 2				1 9 3 2			
Januari	18,482	22,478			5,757	6,290			11,315	14,203		
Februari 1—20.....	30,654	36,691			—	—			25,105	29,317		

Anm. Siffrorna för åren 1931 och 1932 äro endast preliminära.